

De Högre Tjänstemännen YTN

Mall för avtal med verkställande direktör

Mall för avtal med verkställande direktör

1. Avtalsparter

Bolag Ab (FO-nummer)

Adress

(nedan "Bolaget") samt

Verkställande direktörens namn (födelsedatum)

(nedan "Verkställande direktör")

2. Avtalets bakgrund och syfte

Genom detta avtal avtalas om Verkställande direktörens skyldigheter att agera till förmån för Bolaget, om vederlag som betalas åt Verkställande direktören samt andra ömsesidiga rättigheter och skyldigheter mellan Bolaget och Verkställande direktören.

3. Befattningsbeskrivning

Verkställande direktören leder och övervakar Bolagets affärsverksamhet samt tar hand om Bolagets löpande administration enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen och i linje med de anvisningar som Bolagets styrelse har gett.

Åtgärder, som med beaktande av omfattningen av Bolagets verksamhet och dess kvalitet är exceptionellt omfattande, får vidtas av Verkställande direktören endast utifrån ett beslut som fattats av Bolagets styrelse. Om arbetsfördelningen mellan Bolagets styrelse och Verkställande direktören avtalas i en separat bilaga [bilaga].

4. Avtalets giltighetstid

Befattningen enligt detta avtal börjar

_____.

Avtalsförhållandet är i kraft tills vidare.

[Alternativt: "Avtalsförhållandet är i kraft fram till den utsatta tiden _____."]

5. Den plats där arbetet utförs

Den plats där Verkställande direktören huvudsakligen utför sitt arbete är

_____.

6. Arbetstid

Verkställande direktören omfattas inte på grund av sin uppgift och ställning av arbetstidslagen.

Verkställande direktörens arbetstid är i genomsnitt 8 timmar om dygnet och 40 timmar i veckan.

7. Avlöning

Lönen är _____ euro per månad och den betalas varje månad senast på månadens _____ dag på det bankkonto som Verkställande direktören anger.

Verkställande direktörens lön ses årligen över i samband med bokslutet med åtminstone samma procent för allmän förhöjning som iakttas vid lönejusteringar för Bolagets högre tjänstemän.

Förutom ovan nämnda kontantlön har Verkställande direktören rätt till följande naturaförmåner:

- Fri bilförmån, nyanskaffningspris max. _____ €
- Förmån att använda bil, nyanskaffningspris max. _____ €
- Telefonförmån
- Lunchförmån
- Bostadsförmån
- Annan

8. Bonus, resultatpremier osv.

Åt Verkställande direktören betalas en årsbonus/ resultatpremie inom en månad efter att Bolagets bokslut har fastställts på bolagsstämman.

Bonusen/resultatpremien bestäms enligt följande:

[Alternativt: "Om fastställande av bonus/resultatpremie har avtalats genom ett separat avtal som följer som bilaga till detta avtal."]

Efter att detta avtal upphör betalas åt Verkställande direktören oberoende av orsaken till att avtalet upphör från ovan nämnda årsbonus/ resultatpremie den andel som motsvarar Verkställande direktörens arbetstid i hela månader under räkenskapsåret i fråga. Årsbonus/resultatpremie betalas omedelbart efter fastställandet av det bokslut som följer på upphörandet av detta avtal.

I fråga om andra vinstbonus iakttas Bolagets gällande regler.

9. Optioner

Följande har avtalats mellan Bolaget och Verkställande direktören om optioner:

[Alternativt: "Om fastställande av optioner har avtalats genom ett separat avtal som följer som bilaga till detta avtal."]

10. Pensionsförmåner

Bolaget betalar åt Verkställande direktören förutom en pension enligt lagen om pension för arbetstagare en individuell tilläggs pensionsförsäkring från bolaget _____.

Om villkoren för tilläggs pensionen avtalas separat skriftligen mellan pensionsförsäkringsbolaget, Bolaget och Verkställande direktören. När direktörsavtalsförhållandet upphör får Verkställande direktören ett s.k. fribrev för sin pension. Bolaget har ingen rätt att återkalla eller lösa in tilläggs pensionen utan Verkställande direktörens samtycke.

Då uppdragsförhållandet inleds är den tilläggs pensionsförsäkringsavgift som arbetsgivaren betalar _____ euro.

11. Försäkringar

Utöver olycksfallsförsäkring arrangerar Bolaget en olycksfallsförsäkring för fritiden samt en reseförsäkring åt Verkställande direktören. Bolaget arrangerar vidare åt Verkställande direktören en livförsäkring på _____ euro enligt villkoren i livförsäkringens försäkringsbrev.

Bolaget åtar sig att teckna och hålla i kraft Verkställande direktörens ansvarsförsäkring.

Ansvarsförsäkringen täcker även Verkställande direktörens arbete i styrelserna till bolag som står under Bolagets bestämmande inflytande. Om villkoren för ovan nämnda försäkringar avtalas separat skriftligen mellan försäkringsbolaget, Bolaget och Verkställande direktören.

12. Semesterrätt

På Verkställande direktören tillämpas semesterlagen, emellertid så att Verkställande direktören vid sidan av den lagenliga semestern per kvalifikationsår också har rätt _____ till en extra betald ledighet på en vecka.

Verkställande direktören beviljas under uppdragsförhållandets första år _____ vardagar avlönad sommarsemester och _____ vardagar avlönad vintersemester.

Till Verkställande direktören betalas i samband med semesterlönen en semesterpenning, vars storlek är 50 procent av semestertidens kontantlön. Semesterlön och semesterpenning betalas för all den semester som Verkställande direktören har tjänat in och den semester som separat avtalats om i detta avtal också i det fall att semester inte kan tas ut under avtalets giltighetstid.

Verkställande direktören har rätt att bestämma tidpunkten för semestern samt att dela upp semestern i delar enligt vad han eller hon önskar med förutsättningen att detta inte orsakar märkbar olägenhet för Bolagets verksamhet.

13. Lön för sjukdomstid

Om Verkställande direktören på grund av sjukdom eller olycka är arbetsoförmögen, har han eller hon rätt att för arbetsoförmögenhetstiden få sin lön inklusive naturaförmåner i samma storlek som han eller hon skulle ha tjänat i arbetet under en regelbunden arbetstid. För arbetsoförmögenhetstiden betalas lön sjukdoms-/olycksfallsspecifikt under högst tre månader.

Verkställande direktören har rätt till företagshälsovård enligt Bolagets praxis. Dessutom har Verkställande direktören rätt till:

14. Familjeledighet

Verkställande direktören har rätt till familjeledigheter enligt 4 kap. i arbetsavtalslagen. Till

Verkställande direktören betalas under moder-skapsledighet full lön under tre månader eller alternativt under faderskapsledigheten full lön för en månad.

Då Verkställande direktörens barn som är under 10 år eller ett annat barn under 10 år som bor permanent i samma hushåll plötsligt blir sjuk, ges åt Verkställande direktören högst fyra arbetsdagar tillfällig avlönad ledighet för att sköta barnet eller ordna vård av barnet.

15. Resor

Till Verkställande direktören betalas rese- och inkvarteringskostnader enligt faktura.

Verkställande direktören har rätt att för resor både i hemlandet och utomlands få dagpenning och kilometerersättningar som motsvarar de skattefria maximibelopp som fastställs i Skatteförvaltningens beslut.

16. Representation

Dessutom har Verkställande direktören rätt till full ersättning för representationskostnader. Om representationskostnader har följande avtalats:

17. Sekretessplikt

Verkställande direktören får inte i sitt arbete utnyttja eller för någon annan röja affärs- eller yrkeshemligheter som Bolaget eller dess dotterbolag har anförtrott åt honom eller henne eller som han eller hon annars har fått kännedom om.

Uppgifter som Bolaget själv har publicerat eller som i övrigt är allmänt kända, anses inte vara affärs- eller yrkeshemligheter.

Det förtydligas att ovan nämnda sekretessplikt inte hindrar Verkställande direktören från att i fortsättningen utnyttja sin utbildning, erfarenhet eller yrkeskompetens eller efter att detta avtal upphör från att bli anställd av en annan arbetsgivare. Sekretessplikten fortsätter i _____ månader efter att detta avtal upphör.

18. Konkurrensbegränsning

Verkställande direktören förbinder sig att i _____ månader efter att detta avtal upphör avstå från att bli anställd av en konkurrent, starta ett konkurrerande företag eller att skaffa delägarskap i ett företag som på grund av karak-

tären av sina uppgifter och sitt verksamhetsområde kan anses vara Bolagets konkurrent.

Som ett verksamhetsområde som omfattas av konkurrensbegränsningen anses:

Konkurrensbegränsningen tillämpas inte om avtalet upphör på grund av uppsägning som genomförs av Bolaget.

Om Verkställande direktören bryter mot den konkurrensbegränsning som avtalas i detta avtal är Verkställande direktören skyldig att ersätta Bolaget för den skada som han eller hon har orsakat genom sitt brott mot konkurrensbegränsningen, dock högst ett belopp som motsvarar verkställande direktörens lön för 6 månader.

19. Bisysslor

Verkställande direktören kan fortsätta i sina nuvarande bisysslor/förtroendeuppdrag. [Förteckning över uppgifter].

Bolagets styrelses eller styrelseordförandens samtycke behövs för nya bisysslor/förtroendeuppdrag utanför Bolaget.

20. Utbildning

Verkställande direktören har rätt att på Bolagets bekostnad skaffa sig behövlig kompletterande utbildning, fortbildning och omskolning.

21. Uppfinningar/upphovsrätt

I fråga om uppfinningar som genomförs av Verkställande direktören iakttas lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar. Om ersättning som betalas för uppfinningar avtalas alltid separat.

Upphovsrätt till verk som omfattas av upphovsrätt och som uppstår som resultat av Verkställande direktörens arbete förblir hos Verkställande direktören. Bolaget har rätt att utnyttja nämnda verk under avtalets giltighetstid. Om överlåtelse av upphovsrätt efter avtalsförhållandet avtalas separat mellan parterna.

22. Upphörande av avtalet med verkställande direktör

Båda avtalsparterna (Bolaget och Verkställande direktören) har rätt att säga upp detta avtal utan någon speciell anledning. Då är uppsägningsti-

den för Bolaget _____ månader och för Verkställande direktören _____ månader. Verkställande direktören har ingen skyldighet att arbeta under uppsägningstiden om Bolaget säger upp detta avtal.

Detta avtal kan endast hävas på grund av en hävningsgrund enligt 8 kap. 1 § i arbetsavtalslagen.

23. Avgångsvederlag

Om Bolaget säger upp detta avtal betalas till Verkställande direktören förutom lön under uppsägningstiden även ett avgångsvederlag som motsvarar den totala lönen för _____ månader. Detta penningbelopp betalas till Verkställande direktören senast då avtalsförhållandet upphör, om inget annat har avtalats mellan parterna.

I samband med Verkställande direktörens dödsfall betalas lön för uppsägningstiden och/eller avgångsvederlag till Verkställande direktörens rättsinnehavare.

Verkställande direktören har rätt att flytta fram betalningsdagen genom att meddela Bolaget om ändring av betalningsdagen för avgångsvederlaget senast _____ dagar innan avtalet upphör.

24. Tvistlösning

Om tvister som gäller detta avtal, bestämmelser i anknytning till det eller dess upphörande förhandlas mellan parterna. I sista hand löses tvister i en allmän domstol.

25. Övriga bestämmelser

Då detta avtal upphör att gälla ska Verkställande direktören mot kvittering återlämna till Bolaget all den egendom som han eller hon har fått. Verkställande direktören har i samband med att detta avtal upphör rätt att få ett arbetsintyg enligt 6 kap. 7 § i arbetsavtalslagen. Dessutom har Verkställande direktören i samband med att detta avtal upphör rätt att få ett löneintyg som fyllts i ändamålsenligt och godkänts av Arbetslöshetskassornas Samorganisation.

Till den del som man i detta avtal inte har avtalat om bättre villkor iakttas

kollektivavtalet.

Detta avtal upphäver alla andra avtal som eventuellt ingåtts tidigare mellan parterna och som gäller Verkställande direktörens tjänsteförhållande eller dess villkor.

Detta avtal kan endast ändras skriftligen med båda parternas underskrifter.

26. Avtalsexemplar

Detta avtal upprättas i två likalydande exemplar, varav parterna erhåller var sitt.

Datum och underskrifter

Datum och ort

Bolag Ab

Verkställande direktör

Anvisningar för tillämpning

1. Avtalsparter

I MALLEN FÖR AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR/VICE

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR är företaget och verkställande direktören parter. Finns utnämnt en vice eller ställföreträdande verkställande direktör, fungerar den personen som utgångspunkt i ett vanligt anställningsförhållande, åtminstone vad gäller sina övriga uppgifter, och omfattas då också av den arbetsrättsliga lagstiftningen. Då personen i fråga däremot uttryckligen fungerar i rollen som (ställföreträdande) verkställande direktör, dvs. istället för den egentliga verkställande direktören, kan situationen vara en annan.

Vice verkställande direktören intar verkställande direktörens roll då den egentliga verkställande direktören är förhindrad att sköta verkställande direktörens uppgifter.

Därmed rekommenderas att en separat skriftlig bilaga upprättas till vice verkställande direktörens gällande arbets-/direktörsavtal. I bilagan är det bra att avtala om vice verkställande direktörens rättigheter och skyldigheter som tillämpas när personen i fråga sköter verkställande direktörens uppgifter.

Andra direktörer

ANDRA SOM ARBETAR under benämningen direktör arbetar i normala anställningsförhållanden, och på dem tillämpas arbetsavtalslagen och andra bestämmelser i arbetslagstiftningen. I deras arbetsavtal kan inte bindande avtalas om avtalsvillkor som strider mot tvingande bestämmelser i arbetslagstiftningen. (Se punkt Direktörsavtal i detta material)

2. Avtalets bakgrund och syfte

AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR som aktiebolagets styrelse har godkänt på sitt möte binder styrelsen redan från och med detta godkännande.

Det främsta syftet med mallen för avtal med verkställande direktör är att genom avtal ge verkställande direktören den anställningstrygghet som inte finns i lagstiftningen. Med ett bra avtal kan man trygga företagets och direktörens intressen samt undvika tvister.

Det är bra att anteckna avtalet med verkställande direktören som bilaga till styrelseprotokollet och på motsvarande sätt rekommenderas att protokollet över styrelsemötet läggs till som bilaga till avtalet med verkställande direktören.

3. Befattningsbeskrivning

INNAN AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR ingås finns det anledning för parterna att sinsemellan reda ut verkställande direktörens ansvar, skyldigheter och rättigheter. Utgångspunkten för verkställande direktörens uppgifter är att verkställande direktören leder och övervakar bolagets affärsverksamhet samt tar hand om bolagets löpande administration enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen och enligt de huvudlinjer som bolagets styrelse har gett. En närmare skriftlig uppgiftsbeskrivning mellan styrelsen och verkställande direktören av vilken bland annat framgår gränserna för verkställande direktörens befogenheter bör fogas som bilaga till avtalet. Det är klokt att till exempel definiera i vilka fall verkställande direktören ska få bekräftelse för sina beslut av styrelsen.

I fråga om verkställande direktörens ansvar ska man komma ihåg att enligt 6 kap. 17 § i aktiebolagslagen ska verkställande direktören ge styrelsen och dess ledamöter de upplysningar som styrelsen behöver för att sköta sina uppgifter.

För att undvika skadeståndsansvar enligt aktiebolagslagen ska man se till att styrelsens beslut bokförs eller på något annat sätt dokumenteras i samband med beslutsfattande (s.k. Business Judgment Rule).

4. Avtalets giltighetstid

HUVUDREGELN I AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR liksom i arbetsavtal är att avtalet ingås för att gälla tills vidare. Av tidsbegränsad anställning förutsätts emellertid i fråga om verkställande direktören inte motsvarande lagenliga grunder som för personer i anställningsförhållande.

Ett tidsbegränsat avtal binder båda avtalsparterna. Om man inte har avtalat om uppsägningsmöjlighet, kan ett tidsbegränsat avtal inte sägas uppsidigt. Också i denna situation har styrelsen med stöd av aktiebolagslagen rätt att befria verkställande direktören från uppdraget. Däremot fortgår dock skyldigheten att betala lön tills den tidsbegränsade anställningen upphör.

Dessutom är det bra att i avtalet ange när verkställande direktören börjar sköta uppdraget.

5. Den plats där arbetet utförs

SÄRSKILT PÅ GRUND AV SKATTEMÄSSIGA skäl är det bra att definiera den plats där verkställande direktören utför sitt arbete.

6. Arbetstid

ENLIGT DEN NYA ARBETSTIDSLAGENS förarbeten och rådande rättspraxis lämnas verkställande direktörer och andra som de facto hör till företagets högsta ledning utanför arbetstidslagen.

Även om arbetstidslagen inte tillämpas på verkställande direktören, är det ändamålsenligt att avtala om en genomsnittlig arbetstid för verkställande direktören. Då kan man definiera skyldigheter enligt avtalet med verkställande direktör och när verkställande direktören är anträffbar. Genom att definiera en genomsnittlig arbetstid kan man också bedöma förhållandet mellan den arbetstid som används och verkställande direktörens månatliga lön.

7. Avlöning

FÖRUTOM ERFARENHET PÅVERKAS DEN PERSONLIGA LÖNEN

också bland annat av företagets storlek, verksamhetsrådets lönsamhet, konkurrensställningen och ansvaret i verkställande direktörens uppgift.

8. Bonus, resultatpremier osv.

BELÖNING AV VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN kan utgå från företagets resultat, verkställande direktörens personliga prestation eller båda.

En bonus, ett tantiem eller något annat resultatpremietillägg som ofta avtalas om för verkställande direktören ska inte blandas ihop till exempel med produktionspremier och vinstandelar som betalas ut till hela personalen eller till en viss personalgrupp, utan för verkställande direktören kan det däremot vara fråga om enbart ett personligt tillägg som betalas utöver ovan nämnda premier.

I regel kopplas verkställande direktörens bonus till bokförd vinst eller rörelseresultat före avskrivningar. Centralt för själva verkställande direktören är emellertid att koppla premien till ett lätt definierbart och kvantifierbart relationstal för att man ska undvika eventuella oenigheter i fråga om tolkning.

Det är också viktigt att tillräckligt exakt definiera den tidpunkt då premien betalas och särskilt utbetalningen av premie i en situation där uppdragsförhållandet upphör mitt under en räkenskapsperiod.

9. Optioner

MED ANSTÄLLNINGSOPTIONER avses en rätt som utgår från VD-förhållandet att få eller skaffa samfundets aktier eller andelar till ett på förhand fastställt pris som är lägre än det gängse värdet (konverteringslån, optionslån, optionsrätt eller ett annat avtal eller en förbindelse som jämföras med dessa).

Vid bedömning av optionernas skattemässiga karaktär anses som förmånens värde aktiens eller andelens gängse värde vid den tidpunkt då anställningsoptionen används så att den dras av från det pris som den skatteskyldige betalar för aktien eller sammanlagt för andelen och anställningsoptionen. Förmånen anses vara löneinkomst under det skatteår då anställningsoptionen används.

I regel är optionsrätten kopplad till att anställningsförhållandet (uppdragsförhållandet) fortsätter och när VD-förhållandet upphör förlorar man realiserade optionsrättigheter. I uppsägningssavtal avtalas ibland om bibehållande av optionsförmånen också efter att befattnings- eller anställningsförhållandet upphör.

10. Pensionsförmåner

TILL AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR kopplas rätt ofta förutom den lagstadgade pensionen också extra tilläggs pensioner, vars mål är att antingen sänka pensionsåldern eller höja pensionsbeloppet. Arbetsgivaren betalar kostnaderna för tilläggs pensionen. Tilläggs pensionen skräddarsys för att svara mot företagets och verkställande direktörens behov genom ett avtal mellan försäkringsbolaget, verkställande direktören och företaget. Verksställande direktören bör dessutom se till att arbetsgivaren inte kan återkalla tilläggs pensionen (s.k. förbud mot återköp). Detta kan genomföras genom att ingå ett avtal om oåterkallelighet med arbetsgivaren.

En individuell ålderspensionsförsäkring erbjuder många alternativ för att ordna en flexibel övergång till pension: man kan helt eller delvis avstå tidigare från arbetet eller höja pensionens belopp.

Man kan avtala om att tilläggs pensionen betalas under hela livsåldern eller endast under en viss tid. Försäkringen är kopplad till den försäkrade personen, och pensionen betalas endast till honom eller henne. Om den försäkrade avlider innan pensionen börjar betalas ut, betalas inte pensionen utifrån försäkringen. Det lönar sig alltid att koppla ett livförsäkringsskydd eller familjepensionsskydd till tilläggs pensionsförsäkringen i händelse av den försäkrades dödsfall.

Det är viktigt att komma ihåg att av skattetekniska orsaker teckna företaget som försäkringstagare, vilket i praktiken också betyder att företaget i rätt stor omfattning beslutar om användningen av försäkringen. Det finns anledning att i avtalet med verkställande direktör eller ett annat avtal uttryckligen säkerställa verkställande direktörens rätt till ett fribrev i fall där uppdragsförhållandet upphör

innan pensionsåldern uppnås. Med fribrev avses att verkställande direktören har rätt att dra fördel av redan betalda pensionsavgifter då han eller hon i sinom tid går i pension, även om verkställande direktörsförhållandet skulle ha upphört redan före pensionsåldern.

Om det är företaget som har tecknat tilläggs-pensionsförsäkringen, dras verkställande direktörens pensionsinkomst av från den arbetslöshetspenning som han eller hon får. Om verkställande direktören däremot själv har tecknat tilläggs-pensionsförsäkringen minskar inte pensionsinkomsten hans eller hennes arbetslöshetsersättning. Ofta kan man emellertid flytta fram den tidpunkt då tilläggs-pensionen inleds till exempel efter en arbetslöshetsperiod.

Lagar och tolkningen av dem kan förändras, och därför lönar det sig att vid pensionering eller då pensionering planeras även beakta den övriga lagstiftningen, särskilt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

11. Försäkringar

I AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR avtalas i regel om olycksfallsförsäkring för fritid och reseförsäkring. Ofta avtalas också om en individuell livförsäkring utöver den individuella pensionsförsäkringen.

Verkställande direktören är företagets nyckelperson. Om nyckelpersonen blir sjuk eller av någon annan orsak inte kan utföra sitt arbete kan detta orsaka företaget betydlig ekonomisk skada. Som en del av företagets riskhantering kan företagen teckna olika slags försäkringar.

För både verkställande direktörens och också bolagets skadeståndsansvar är det väsentligt att bolaget har en ansvarsförsäkring som täcker verkställande direktörens verksamhet. Därmed tryggar man förutom verkställande direktörens personliga ställning även att bolagets verksamhet fortsätter.

12. Semesterrett

ENLIGT GÄNGSE PRAxis tillämpas semesterlagen inte på verkställande direktören. Därmed finns det anledning att skriva in i avtalet att semesterlagen ska iakttas. Att enbart avtala om antalet semesterdagar tryggar inte verkställande direktörens rätt till exempel till semesterersättning för semesterdagar som inte tagits ut då uppdragsförhållandet upphör.

Om man skriver in i avtalet ”semester bestäms enligt semesterlagen”, tryggar avtalet nödvändigtvis inte ännu till exempel rätten till semesterersättning.

Förutom tillämpning av semesterlagen ska även semesterförmåner som överskrider semesterlagen

anges. Ofta avtalas till exempel att verkställande direktören årligen har rätt till en extra semestervecka. Detta utgår i regel från verkställande direktörens stora arbetsmängd och arbetets bindande karaktär.

Då semesterlagen tillämpas är den lagenliga längsta semestern 30 vardagar, varav en semester på 24 vardagar beviljas under sommarsemesterperioden mellan 2.5–30.9. De återstående 6 vardagarna ges som semester mellan 1.10–30.4 som s.k. vintersemester. Vanligen avtalas om full avlönad semester redan under det första året, dvs. verkställande direktören ges semesterförmåner som är bättre än de som fastställs i semesterlagen.

Semesterpenning

I AVTALET ska även antecknas en bestämmelse om utbetalning av semesterpenning. Semesterpenning och semesterpremie är inte lagstadgade, utan de utgår vanligen från bestämmelser i kollektivavtal. I avtalsmodellen används begreppet semesterpenning, vilket betyder att den betalas i samband med lön för semestertiden före semestern eller innan en del av den börjar. Semesterpenning betalas vanligen inte för semesterersättning som betalas då ett uppdragsförhållande upphör. Betalning av semesterpenning i samband med semesterersättning bör därför avtalas särskilt

13. Lön för sjukdomstid

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN HAR INTE rätt till lön för sjukdomstid på 1 + 9 dagar enligt arbetsavtalslagen eller en längre lön för sjukdomstid enligt kollektivavtalet, och därför ska man avtala separat om lön för sjukdomstid. I fråga om verkställande direktören kan man till exempel avtala om en fast lönerättighet på 3–6 månader under sjukdomstid. Om inget avtalas om lön för sjukdomstid i avtalet med verkställande direktör, har verkställande direktören inte den ovan nämnda förmånen. Då företaget betalar en större lön än sjukdagpenning under sjukdomstiden, får företaget dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om inte annat avtalas.

14. Familjeledighet

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN har inte utan separat avtal rätt till familjeledigheter enligt arbetsavtalslagen, såsom moderskaps- eller faderskapsledigheter eller tillfällig vårdledighet.

I avtalsmallen finns en bestämmelse om tillämpning av 4 kap. i arbetsavtalslagen. I 4 kap. i arbetsavtalslagen föreskrivs om moderskaps-, särskild

moderskaps-, faderskaps- och familjeledighet, vårdledighet, partiell vårdledighet, tillfällig vårdledighet, frånvaro av tvingande familjeskäl och frånvaro för vård av familjemedlem eller någon annan närstående. I lagen föreskrivs inte enbart om möjligheten att ta ut sådana ledigheter, utan också om förfarandet i samband med frånvaro. Enligt avtalet binder även dessa bestämmelser verkställande direktören. Till exempel ska arbetsgivaren meddelas om moderskaps-, faderskaps-, föräldra- och vårdledighet senast två månader innan ledigheten börjar. Om man vill att verkställande direktören ska ha rätt till lön under familjeledighet eller en del av den ska detta skrivas in i avtalet.

15. Resor

KILOMETERERSÄTTNINGAR OCH dagtraktamenten är avtalsenliga frågor mellan verkställande direktören och bolaget och utbetalning av dem utgår inte från lagen. I Skatteförvaltningens beslut definieras årligen endast de skattefria maximibeloppen för dagtraktamenten och kilometerersättningar. I praktiken avtalas nästan utan undantag att företaget betalar kilometerersättningar och dagtraktamenten enligt de skattefria maximibeloppen i Skatteförvaltningens anvisningar.

Om verkställande direktörens arbetsuppgift förutsätter fler resor än vad som är normalt, finns det anledning för verkställande direktören att överväga hur resor som sker under fritiden ska beaktas i avtalet och hur det är möjligt att balansera den extra belastning som detta orsakar.

16. Representation

ENLIGT AVTALSMODELLEN har verkställande direktören rätt till ersättning för representationskostnader som han eller hon har betalat. För att undvika oklarheter rekommenderas att verkställande direktören tillsammans med styrelsen avtalar till exempel om en viss representationsbudget.

17. Sekretessplikt

INFORMATION SOM OMFATTAS AV SEKRETESSPLIKT ska definieras så noggrant som möjligt eller åtminstone ska definieras vad som inte omfattas av sekretessplikt. Sekretessplikt kan inte utvidgas till att gälla verkställande direktörens yrkeskompetens eller erfarenhet. Längden på sekretessplikten ska också definieras, den rekommenderade tiden är högst två år efter att uppdragsförhållandet upphör.

Som jämförelse kan konstateras att en sekretessplikt enligt 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen

endast gäller under anställningsförhållandet. Enligt arbetsavtalslagen får arbetstagaren medan anställningsförhållandet varar inte för någon annan röja arbetsgivarens företags- eller affärshemligheter eller obehörigen utnyttja dem. I strafflagen föreskrivs om straff för röjande eller missbruk av företags- eller affärshemligheter.

Med avtal med verkställande direktör vill man ofta särskilt säkerställa att företagshemligheter hålls hemliga också i fråga om verkställande direktören, eftersom denne inte omfattas av arbetsavtalslagen. Det finns emellertid anledning att också angående verkställande direktörer begränsa sekretessplikten till avtalsförhållandets längd och därmed rekommenderas inte att man avtalar om en sekretessplikt som gäller en lång tid efter att avtalsförhållandet upphör. En rimlig tid för en sekretessplikt också efter upphörande av avtalsförhållandet kan variera mellan 6–24 månader.

Sekretessplikten kan skrivas in i avtalet med verkställande direktör till exempel enligt 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. Följden av brott mot sekretessplikten kan vara skadestånd eller ett separat överenskommet avtalsvite. Man ska ställa sig mycket tveksamt till avtalsvite, eftersom avtalsvite inte förutsätter att skada har orsakats, utan betalningsskyldigheten uppstår redan på grund av avtalsbrott.

I fråga om ersättningsskyldighet är det viktigt att avtala om ett rimligt maximibelopp för ersättning/vite.

Några specialfrågor

ATT RÖJA EN AFFÄRSHEMLIGHET kan vara en straffbar gärning enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Förfarandet kan också vara straffbart enligt strafflagen.

Brott mot företagshemlighet

I 30 KAP. I STRAFFLAGEN föreskrivs om brott mot företagshemlighet under ett uppdragsförhållande. Enligt det här kan en verkställande direktör dömas till böter eller fängelse i högst två år om han eller hon för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han eller hon fått del av. Även om dessa författningar i princip gäller uppdragsförhållandets giltighet, ska verkställande direktören vara försiktig om han eller hon startar ett konkurrerande företag eller övergår till att arbeta hos en konkurrent. Det finns anledning för verkställande direktören att se upp så att han eller hon inte utför konkurrerande handlingar, såsom marknadsföring,

kundförvärv eller annat arbete då han eller hon fortfarande befinner sig i avtalsförhållandet som verkställande direktör. Enligt 30 kap. 5 § i strafflagen gäller kriminalisering av brott mot företagshemlighet i två år efter att uppdragsförhållandet har upphört. Försök till brott mot företagshemlighet är straffbart.

18. Konkurrensbegränsning

BOLAGET KAN ha intressen att förbjuda konkurrerande verksamhet också för tiden efter att avtalet med verkställande direktör har upphört att gälla. Förbudet bör emellertid inte i orimlig omfattning (tidsmässigt/innehållsmässigt eller enligt geografiskt tillämpningsområde) begränsa verkställande direktörens handlingsförmåga. Innehållet i konkurrensförbudet ska alltid definieras så detaljerat som möjligt. Av det ska framgå vad som avses med konkurrerande verksamhet, vem som är konkurrent och geografiska begränsningar. En konkurrensklausul kan anses vara rimlig om avtalet uppfyller följande förutsättningar:

- den konkurrerande verksamheten/konkurrenterna definieras noggrant
- den gäller inte om arbetet som verkställande direktör upphör av en orsak som beror på bolaget
- verkställande direktören betalas en tillräcklig ersättning under konkurrensförbudets giltighetstid (som ersättningssumma kan man till exempel använda den tid då verkställande direktören är bunden till detta multiplicerat med månadslönnen);
- giltighetstiden är inte orimligt lång – här kan rekommenderas att maximilängden motsvarar arbetsavtalslagens begränsning på 6–12 månader efter att avtalsförhållandet har upphört.

I **SAMBAND MED KONKURRENS-** och rekryteringsförbud samt sekretessplikt avtalas ofta om avtalsvite, om verkställande direktören bryter mot sina skyldigheter under dessa avtalsvillkor. Avtalsvite förutsätter inte att bolaget kan påvisa sig ha lidit skada. Därför rekommenderas också hellre att parterna avtalar om skadeståndsskyldighet enligt skadeståndslagen, varvid skadan ska ersättas enligt den skada som orsakats och bolaget först måste påvisa att skada har uppstått. I fråga om skadeståndsansvar rekommenderas att man avtalar om en övre gräns för skadeståndsansvaret.

Om parterna avtalar om avtalsvite, ska i avtalet överenskommas att detta belopp för avtalsvite är

den övre gränsen för skadeståndet och att bolaget därmed inte längre dessutom kan kräva en ersättning med stöd av skadeståndslagen. Om inget har avtalats om avtalsvite, tillämpas skadeståndslagen.

Om verkställande direktörens lön också består av en föränderlig lönedel (till exempel bonus eller andra resultatpremier), rekommenderas att avtalsvitet kopplas till den fasta månadslönen.

Det finns anledning att komma ihåg att avtalsförhållandet till bolaget fortfarande gäller under uppsägningstiden, även om

skyldigheten att utföra arbete av någon anledning inte längre skulle gälla. Likaså är utgångspunkten att även under semestern är avtalsförhållandet och därmed de bestämmelser som begränsar ovan nämnda konkurrens i kraft.

I fråga om konkurrensförbud och sekretessplikt rekommenderas också att man bekantar sig med handboken ”Työsuhteeseen liittyvät kilpailunrajoitukset ja salassapito” som gjorts upp av YTN:s juridiska experter.

19. Bisysslor

TILLSTÅND TILL BISYSSLA eller tillstånd till nuvarande bi- eller förtroendeuppdrag ska skrivas in i avtalet med verkställande direktör och styrelseprotokollet.

20. Utbildning

I **AVTALET MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR** kan man avtala om utbildning som ordnas av bolaget samt om i vilken omfattning verkställande direktören har rätt att delta i extern utbildning på bolagets bekostnad och med full lön.

Om verkställande direktören vill delta i en utbildning som är mer omfattande än vanligt, är det bra att skriftligen avtala om detta med styrelsen innan utbildningen börjar.

21. Uppfinningar i anställningsförhållandet/ upphovsrätt

I **RÄTTSLITTERATUREN** och i utlåtanden av nämnden för arbetstagares uppfinningar har verkställande direktörer i princip ansetts omfattas av lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (bland annat utlåtandena 1/2001 och 5/1996 av nämnden för arbetstagares uppfinningar). Eftersom nämnden i sina utlåtanden konstaterat att omfattningen av lagens tillämpningsområde bland annat bestäms utifrån verkställande direktörens uppgifter, befogenheter och bestämmanderätt samt den andel av bolaget direktören eventuellt äger, lönar det sig att undvika oklarheter genom att i avtalet med verkställande direktören

explicit nämna att lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar tillämpas. (Se även utlåtandena 5/1998 och 2/2007.)

Om verkställande direktören då han eller hon är i tjänst hos företaget skapar en uppfinning som är patenterbar, uppstår i flesta fall för bolaget rätt till uppfinningen.

Lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar definierar vilka rättigheter bolaget i varje enskilt fall kan ta för uppfinningen.

Verkställande direktören ska skriftligen meddela bolaget om en uppfinning i anställningsförhållandet och samtidigt om dess innehåll ge sådan information att bolaget kan förstå uppfinningen. Om bolaget vill ha rättigheter till uppfinningen ska det meddela verkställande direktören om detta inom fyra månader efter att uppfinnaren har gjort en anmälan om uppfinningen. Om bolaget övertar rätten till verkställande direktörens uppfinning har verkställande direktören rätt att av bolaget få en rimlig ersättning för sin uppfinning. Om det uppstår oenighet om huruvida uppfinningen utgör en uppfinning i anställningsförhållande eller vad som är uppfinningens värde, kan parterna begära ett utlåtande av nämnden för arbetstagares uppfinningar eller väcka talan i domstol.

I avtalet med verkställande direktör kan man också precisera grunderna för ersättningar som betalas för uppfinningar. Då en uppfinning i anställningsförhållande har skapats eller man håller på att skapa en sådan, ska man noggrant bekanta sig med lagens innehåll angående hur och när företaget ska meddela uppfinnare om utnyttjande av uppfinningen, hur betalning av ersättning ska ordnas och hur patentfrågorna sköts.

Om bolaget har interna regler angående uppfinningar är det bra att i avtalet förutom tillämpning av lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar också avtala om tillämpning av bolagets interna regler.

Upphovsrätt

UPPHOVSRÄTT UPPSTÅR alltid ursprungligen för den som skapar verket. Utgångspunkten är att arbetsgivaren får sådan rätt att utnyttja den uppfinning som arbetstagaren har skapat som arbetsgivarens normala verksamhet förutsätter. Man måste bedöma fallspecifikt om man i större omfattning kan anse att upphovsrätten har övergått till arbetsgivaren. I bedömningen fästs vikt vid anställningsförhållandets syfte och arbetsuppgifternas innehåll, det vanliga sättet att använda verket i arbetsgivarens verksamhetsområde och den allmänna praxisen i branschen.

Förutsättningen för att tillämpa upphovsrättsliga bestämmelser och rättsliga principer i anställningsförhållandet är att verken har skapats i ett anställningsförhållande. Bestämmelserna tillämpas i princip inte på verkställande direktörer som inte är i ett anställningsförhållande. Då har verkställande direktören alla upphovsrättigheter och också rätten att använda verket. I detta avseende avviker praxisen till exempel om definitionen av anställningsförhållande i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar. Om skapande av ett visst verk uttryckligen hör till verkställande direktörens arbetsbeskrivning, kan tillämpning av bestämmelser som gäller upphovsrättigheter i anställningsförhållande bli aktuell (se HD 1996:43).

22. Upphörande av avtalet med verkställande direktör

Uppsägning av avtalet med verkställande direktör

EFTERSOM ARBETSAVTALSLAGEN inte tillämpas på verkställande direktörer i aktiebolag, behöver företaget inga grunder enligt arbetsavtalslagen för att säga upp verkställande direktören. Man kan emellertid skriva in i avtalet en uppsägningsgrund som också binder bolaget, till exempel "För uppsägning av avtal ska finnas ett synnerligen vägande skäl som avses i arbetsavtalslagen" eller "En väsentlig ändring av företagets verksamhetsförhållanden eller ägarstruktur" eller "En väsentlig minskning av företagets verksamhet eller att den upphör helt".

Det är möjligt att fritt avtala om uppsägningstidens längd. I avtalsmodellen har överenskommelse om uppsägningstider lämnats till parterna. Det är vanligt att uppsägningstiderna avviker från varandra beroende på om uppsägningen görs av företaget eller verkställande direktören. Det är vanligt att avtala att uppsägningstiden för uppsägning som görs av företaget är sex månader och sådan som görs av verkställande direktören tre månader.

Hävning av avtal med verkställande direktör

AVTALSBRÖTT KAN i en del situationer ge rätt att häva ett avtal (jfr 8 kap. 1 § i arbetsavtalslagen). Sådana situationer bedöms enligt normala avtalsrättsliga principer och dessa är undantagssituationer. Det är emellertid möjligt att avtala att om företaget gör sig skyldigt till ett väsentligt avtalsbrott, ska ett avgångsvederlag trots detta betalas till verkställande direktören.

Övriga situationer

AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR kan också ingås som ett tidsbegränsat avtal. Ett tidsbegränsat avtal med verkställande direktör kan sägas upp mitt under avtalsperioden endast om man separat har avtalat om möjligheten till uppsägning. Om den andra parten väsentligt bryter mot avtalet med verkställande direktör, kan även ett tidsbegränsat avtal med verkställande direktör hävas enligt normala avtalsrättsliga principer.

Om företaget försätts i konkurs, blir konkursboet i stället för företaget avtalspart under konkursen och den har bland annat som uppgift att betala löner under konkurstiden. Då upphör verkställande direktörens bolagsrättsliga ställning och även hans eller hennes avtalsförhållande upphör automatiskt utan uppsägningstid.

Försäkringsdomstolen har emellertid i sin rättspraxis ansett att verkställande direktören inte har rätt till arbetslöshetsförmåner under den uppsägningstid som avtalats i direktörsavtalet, även om han eller hon inte skulle få lön eller motsvarande ersättning under tiden i fråga.

När verkställande direktören går i pension upphör avtalet att gälla. Om verkställande direktören avlider upphör avtalet i samma stund.

I avtalet med verkställande direktör har man emellertid kunnat avtala om bolagets skyldigheter vid verkställande direktörens dödsfall, såsom om utbetalning av lön under uppsägningstiden till verkställande direktörens rättsinnehavare.

23. Avgångsvederlag

I REGEL AVTALAS I AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR att företaget åtar sig att utöver lön för uppsägningstiden betala verkställande direktören ett avgångsvederlag för en viss summa pengar i samband med avslutandet av avtalet. Det är möjligt att fritt avtala om avgångsvederlagets storlek. I praktiken har det varierat från en lön för sex månader till ett vederlag som motsvarar lönen för tre år.

Om verkställande direktörens lön innehåller föränderliga lönedelar och om man i fråga om avgångsvederlaget hänvisar till den lön som verkställande direktören har fått under avtalsförhållandet, finns det anledning att avtala att de föränderliga lönedelarna beaktas vid fastställande av avgångsvederlaget. En rekommendation är också att bekanta sig med högsta domstolens dom HD 2006:42, där inkomster från anställningsoptioner beaktades som lön då ersättning för ogrundad upphävning av ett arbetsavtal fastställdes.

Man kan skriva in i avtalet att om verkställande direktören avlider betalar företaget till rättsinnehavarna ett belopp som motsvarar lönen under uppsägningstiden, varvid det också lönar sig att beakta eventuella naturaförmåner, tantiem, osv. Om verkställande direktören dessutom har en änka/änkling och/eller minderåriga barn, kan företaget genom avtal åta sig att förutom lön för uppsägningstid också betala dem till exempel ett belopp som motsvarar avgångsvederlaget.

Av beskattningsskäl kan det vara behövt/förmanligt för verkställande direktören att överföra utbetalningen av vederlaget till följande skatteår, så det är bra att beakta detta i avtalet.

Inverkan på utkomstskyddet för arbetslösa

FÖRE UPSÄGNING av avtalet med verkställande direktör lönar det sig att reda ut angående utkomstskyddet för arbetslösa. Om verkställande direktören själv säger upp avtalet utan giltig orsak eller om han eller hon genom sina handlingar har orsakat uppsägningen av avtalet, kan verkställande direktören försättas i en karens på tre månader som måste löpa ut innan han eller hon får rätt till dagpenning. På grund av ovan nämnda ska man i avtalet med verkställande direktör alltid avtala om ett avgångsvederlag på minst tre månader. Tolkningarna kan variera beroende på arbets- och näringsbyrå och detaljerna från fall till fall.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har verkställande direktören inte rätt till arbetslöshetsdagpenning under den tid då han eller hon får avgångsvederlag.

Det är emellertid viktigt att anmäla sig till arbets- och näringsbyrån genast då uppdragsförhållandet upphör (den första arbetslöshetsdagen) för att säkerställa arbetslöshetsdagpenning.

24. Tvistlösning

TVISTER är bra att i första hand försöka lösa i förhandlingar mellan verkställande direktören och företaget.

Juristerna i ditt förbund hjälper till vid förhandlingarna.

Om en tvist inte löses genom förhandlingar, kan verkställande direktören väcka talan i domstol.

Då kan medlemmen vanligtvis ha tillgång till sitt förbunds rättsskyddsförsäkring. Det rekommenderas dock att inte inleda en rättegångsprocess förrän man har diskuterat ärendet med förbundets jurist.

Ur den verkställande direktörens perspektiv är det oftast bäst att avtala om att eventuella meningsskiljaktigheter om tolkningen av avtalet eller

dess upphörande löses i normalt förfarande i allmän domstol, dvs. i tingsrätten.

Om man emellertid kommer avtalat om att tvister ska lösas i skiljeförfarande ska man avtala om skiljeförfarande med endast en skiljeman samt om att bolaget betalar de kostnader som skiljeförfarandet orsakar. Förbundens rättsskyddsförsäkringar täcker i regel inte utgifterna för en skiljeman, vilka kan vara betydande.

I samband med avtal om skiljeförfarande ska man komma ihåg att en skiljedom inte kan överklagas.

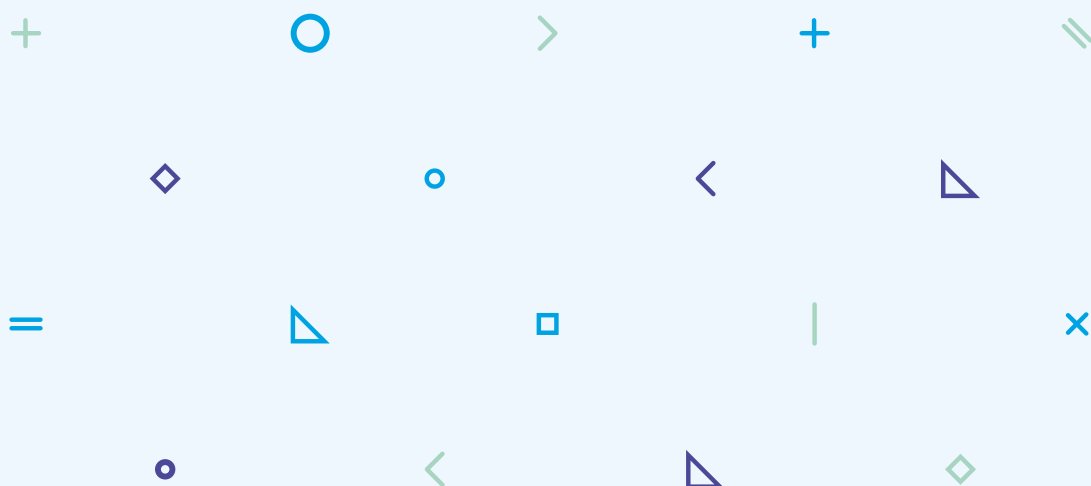
25. Övriga bestämmelser

I **AVTALETS** punkt "Övriga bestämmelser" finns praktiska förfarandenormer som det rekommenderas att parterna inte ändrar.

Om villkoren i ett kollektivavtal tillämpas på verkställande direktören, ska kollektivavtalets namn antecknas i avtalet med verkställande direktör.

26. Avtalsexemplar

AVTAL MED VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR SKA innehålla den plats där det har upprättats och datum samt parternas underskrifter. Båda parterna ska få egna exemplar.

De Högre Tjänstemännen YTN

**Banvaktsgatan 2
00520 Helsingfors**

**Besöksadress:
Stinsgatan 12 B**

**facebook.com/ylemmattoimihenkilot
twitter.com/YTN_ry**